

ARBETSPLAN FÖR FÖRSKOLORNA PÅ ÖSTER 1

FRIDENSBERG, JUNIBACKEN, WADKÖPING 2025-26

ÖREBRO

Barn i Örebro nu och i framtiden

Fördjupning i barns relationer

PRESENTATION OCH FÖRUTSÄTTNINGAR

Enheten förskolor öster område 1 består av tre förskolor. Vi är belägna i ett innerstadsområde på Öster med närhet till stadsparken och i gamla charmiga hus. Närheten till stadsparken och stan ger oss fina möjligheter och Fridensberg och Junibacken har härliga lummiga trädgårdar medan Wadköping som har en mindre gård använder stadsparken dagligen.

Förskolan Fridensberg har tre avdelningar med åldershomogena grupper: Bikupan med barn 1-2 år, Humlebo 2-4 år och Fjärilen 4-6 år. De har mottagningskök och tar emot mat från OP-skolan. Förskolan Junibacken består av 3 avdelningar: Gosan 1-2 år, Busan 3-4 år och Kringlan 4-6 år. De har tillagningskök. Förskolan Wadköping har två avdelningar: Månen 1-3 år och Solen 3-5 år. Förskolan har mottagningskök. Ålder på barnen i grupperna kan variera lite utifrån vilka barn som står i kö.

Utvecklingsplanen grundar sig på våra statliga och kommunala styrdokument, skollagen, läroplan för förskolan (lpfö 18), Örebro kommuns strategier och budget (ÖSB) samt Förskolenämndens verksamhetsplan.

Utvecklingsplanen är stöd och hjälp för tankar och reflektioner i arbetet med barnen. Den ska vara ett stöd för pedagogen, något att förhålla sig till och kunna förstå vilken organisation de är en del i och är underlag för kvalitetsarbetet.

Organisationen har stor betydelse för vårt arbetssätt och möjliggör att vi kan arbeta projektinriktat. Varje vecka har avdelningarna reflektionstid där pedagogerna reflekterar över det arbete de står i med barnen. Vi funderar över hur vi organiserar en verksamhet som utgår från barnen. Under sin dag på förskolan får barnen möjlighet att mötas i mindre grupper. I den lilla gruppen blir det lättare för barnen att uttrycka tankar, åsikter, känslor, idéer, teorier mm. Pedagogerna får större möjlighet att se, inspirera, utmana, lyssna på och ta tillvara barnens tankar, idéer och intressen.

Grundläggande hos oss är vårt arbete med en tydlig organisation och att skapa en vi-känsla på enheten. Det skapas genom att vi återkommande ses alla tillsammans och i olika lärgrupper. Vi vill arbeta utifrån en *lyssnande pedagogik* vilket innebär att vi är medvetna om vårt förhållningssätt – hur vi möter barn, vårdnadshavare och kollegor.

Vi har valt projektinriktat arbetssätt på våra förskolor med ett gemensamt tema att utgå ifrån och använder pedagogisk dokumentation som verktyg. Pedagogen har en avgörande roll i att den pedagogiska dokumentationen synliggör barnens lärprocesser och att göra barn, vårdnadshavare och andra pedagoger delaktiga i processen. Dokumentationen blir en berättelse om vår verksamhet som hjälper oss att se om vi uppnår våra mål och fullföljer vårt uppdrag

Vi avslutar läsåret med en gemensam utställning, där vi samlar dokumentation från de olika projekten som barn och pedagoger arbetat med. I samband med utställningen har vi pedagogkvällar, det är en del i utvärderingen och det systematiska kvalitetsarbetet.

I team City har vi ett samarbete med universitetet som övningsförskolor, vilket innebär att vi tar emot studenter under deras verksamhetsförlagda utbildning. Genom att vi är övningsförskola får vi mycket fortbildning och stöd i bedömning av studenter från Universitetet.

Vår syn på uppdraget är att tillsammans med hemmet ge barnet möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. I vår tolkning av uppdraget vill vi lyfta fram vår syn på det kompetenta barnet som en jämbördig medlem av samhället.

Lärandet är inte en enkel och rak process utan sker när barnet får vara i något länge och får prova många gånger. Barns lärande är situationsbundet, sker i små grupper, är beroende av miljö och material, pedagogen, andra barn, arbetssätt och organisation. Barn utvecklas utifrån de sammanhang som omger dem – barn är inte utan blir, beroende på sammanhang, miljö, materialet, kamraterna och de vuxna.

Social hållbarhet är ett av årets utvecklingsområden där vi skall formulera oss kring begreppet och se hur vi kan stärka barnen. Vi har reviderat våra värdeord och tagit fram barnens värdeord utifrån dem och läroplanens mål, Normer och värden, Omsorg utveckling och lärande och Barns delaktighet och inflytande.

I läroplanen för förskolan, Lpfö 18, s 7, står att läsa om förskolans uppdrag:

"Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och lägga grunden för ett livslångt lärande. Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på barn och barnens behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. I samarbete med hemmen skall Förskolan främja barnens utveckling till aktiva, kreativ, kompetenta och ansvars-kännande människor och samhällsmedborgare"

Vår vision möjliggörs genom att personalen:

- har ett medvetet förhållningssätt i mötet med barnen
- att vi erbjuder en utmanande och tillgänglig lärmiljö.
- erbjuder material och digitala verktyg som inspirerar och utmanar barnen
- för pedagogiska dokumentationer som synliggör barns lärande
- gör vårdnadshavarna delaktiga och genom de forum vi har valt.

Vi väljer att se barn:

med stor kompetens, som utforskar och upptäcker sin omvärld med stöd av medforskande vuxna och barn.

fulla av frågor och ivriga att förstå.

som aktivt skapar sin egen kunskap och identitet tillsammans med andra genom att möta fenomen i sin omvärld.

som kan redan från början, när vi vuxna ser och ger möjligheter till det.

I läroplanen för förskolan, Lpfö 18, finner vi mål och riktlinjer uppdelade i 8 rubriker under 6 av dessa har vi arbetat fram ett antal **värdeord**:

Normer och värden – *Empati och Respekt*

Omsorg, utveckling och lärande – *Trygghet, Kreativitet och Meningsfullhet*

Barns delaktighet och inflytande – *Hopp, Tillit och Tilltro*

Förskola och hem – *Förståelse, Förtroende, Öppen kommunikation*

Övergång och samverkan – *Positiv övergång*

Uppföljning, utvärdering och utveckling – *Reflektion*

HÅLLBAR FRAMTID/ EKOLOGISK KÄNSLIGHET – BARNES RELATIONER

På förskolorna har vi valt att arbeta projektinriktat och utifrån det valt ett gemensamt tema som avdelningarna har som utgångspunkt i sina projekt. Familjeuppdraget blir en del i uppstarten av förskolornas gemensamma projekt. Med ett familjeuppdrag där barnen tar med sig något som de skapat relation till får vi en start i projektet där barnen är delaktiga.

Under flera år har vi haft fokus på social hållbarhet.

Gemensamt tema för enheten: Barn i Örebro nu och i framtiden - med blick för hållbar framtid och ekologisk känslighet, fördjupning i barns relationer

Vi lägger fokus på social hållbarhet där även trygghetsarbetet involveras mer i projektet. Vi vill se barnens samspel mellan platsen, miljön och varandra, därför kommer vi att vistas mycket utomhus – vi måste vara i naturen för att få en relation till den. Hur väcks känslan som lämnar spår i minnet? Barnens värdeord blir en bas i arbetet kring hur vi är med varandra, har kompisamlingar och i att ta ansvar. Leken ska ha en central roll med både ett egenvärde och ett nyttovärde, där barnen får möjlighet att imitera, fantisera och bearbeta intryck. Barnen ska ges förutsättningar både för lek som de själva tar initiativ till och som någon vuxen introducerar. Att få erfarenheter och utmaningar är avgörande för barns lärande.

Vi pedagoger ger barnen utmaningar och upplevelser med koppling till ett gemensamt tema. Pedagogerna förprojekterar/läser in sig på temat och reflekterar över val av material. Genom att lyssna på barnens frågor, tankar och idéer funderar vi på vad i det som är undersökningsbart, vilka relationer barnen skapar, vilka utmaningar vi kan ge barnen samt vilka material vi kan erbjuda? Avdelningarnas pedagogiska miljö ska inspireras och iscensättas utifrån temat och projekten, samt vara föränderlig.

Syfte: Vi vill skapa en större förståelse och empati för vår miljö och varandra genom att ingjuta hopp och framtidstro. Vi vill sätta barnen i relation med vår omvärld och vår närmsta omgivning för att få ett vidare perspektiv om hur vi förvaltar vår planet. Vi vill utmana barnen och pedagogerna i ett naturvetenskapligt arbetssätt och i att uttrycka sig med de hundra språken. Fördjupningen i temat ger möjlighet för barn och pedagoger att mötas, undersöka, reflektera, inspireras, förundras och lära av varandra.

Gemensam frågeställning: Vilka relationer uppstår i barnens möten med omvärlden? Vilka relationer skapar barnen? Vilka frågeställningar ger vi barnen?

Vi vill att barnen:

- ska lära sig demokratiska värden
- ska utvecklas utan att begränsas av sitt kön
- ska kunna, vilja och våga utforska, undersöka och kritiskt granska
- får tillgång till sina hundra språk
- får leva i en hållbar framtid
- ska utmanas i naturvetenskapligt arbetssätt

PRIORITERADE MÅL/UTVECKLINGSOMRÅDEN 2025-26

Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt

Efter att vi i flera år arbetet utifrån utvecklingsområdet visar vår analys att vi är god på väg mot ett gemensamt förhållningssätt kring vårt språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt där arbetet med att utveckla och hålla i kring språkrika lärmiljöer fördjupats. Vi har under våren läst litteratur och mötts kring språkrika lärmiljöer utomhus. Resultatet är en inspirerande och tillgänglig lärmiljö även utomhus. Vi fortsätter att fördjupa arbetssättet och att inspireras av varandra

Mål: Alla pedagoger har ett språkstimulerande förhållningssätt där 100 språkligheten är synlig i våra lär- och lekmiljöer.

Hur:

- Vi fortsätter och håller i ett medvetet förhållningssätt vad det gäller miljö och material, pedagogens betydelse, tid och utrymme, gruppindelning, stödverktyg såsom visuellt stöd som bildstöd, stödtecken mm som gynnar barnens språkutveckling
- Barnen i projekten ges möjlighet att använda sig av många olika uttryckssätt – ”de 100 språken”. Vi erbjuder barnen sång, dans, drama, bild, skapandematerial, återbruksmaterial, skrift, digitala verktyg, bygg och konstruktion mm.
- Vara språklig förebild genom att använda ett medvetet och nyanserat språk i alla situationer för att barnen skall få ett nyanserat talspråk, utveckla sitt ordförråd och få nya begrepp.
- Planerad undervisning för högläsning.
- Vi fortsätter utveckla våra lärmiljöer utifrån hur undervisningen och miljön är tillgänglig och stegras utifrån barnens ålder.
- Vi fortsätter vårt arbete kring hur våra utemiljöer organiseras för att bli en del av undervisningen, samt skapar förutsättningar, miljöer och material för leken. Vi vill ha en undersökande och utforskande utemiljö där det ges utrymme för barnens språkande, egen fantasi och kreativitet.
- Vi fortsätter att utforma och utveckla stationer ute - vatten, ateljé, bygg, lek och rörelse. Vi ser över ansvar och organisation för att få det att fungera.
- Läslustombuden har kontakt med biblioteket och utvecklar det samarbetet.
- Vi köper in fler barnböcker.
- Böcker finns tillgängliga som en del av lärmiljö

PRIORITERADE MÅL/UTVECKLINGSOMRÅDEN 2025-26

5

Reflektion och pedagogisk dokumentation

Vi har fortsatt skapa en gemensam kunskapsgrund inom pedagogisk dokumentation och ser att alla medarbetare fått möjlighet till en ökad delaktighet. Analysen visar att barnens delaktighet i dokumentation, reflektion och återkoppling bidrar till att barnen vidgar sitt lärande och blir delaktiga. De demokratiska värdena stärks och barnen får inflytande. Genom vägledande samspel har pedagogernas gemensamma förhållningssätt och kunskap för att möta barnen stärkts.

Mål: Vi låter barnet vara huvudperson i sitt eget lärande genom vår gemensamma reflektionskultur.

Hur:

- Barnen ska ha ett stort inflytande över sin vardag där de vuxna finns som stöd och vägledare. Vi vill att barnen ska känna att de blir lyssnade till och att de får vara med och påverka innehållet i verksamheten.
- Pedagogerna introducerar material och förändringar i barnens verksamhet och miljö. Det mesta materialet finns tillgängligt i barnens höjd, annat material är synligt för barnen att be om. Detta skapar förutsättningar för barnen att själva kunna välja och ta ansvar i vardagen.
- En tydlig dagsstruktur för barnen, där de får vara länge i processer gör att barnen får återuppleva, lära på flera sätt, backa tillbaka, göra sina egna hypoteser, se sina egen process och lärande.
- Genom vårt projekterande arbetssätt som bygger på undersökande och utforskande, är pedagogerna nära barnen, lyssnar noga på dem, fångar upp deras hypoteser och teorier för att utmana dem vidare i deras proximala utvecklingszon.
- Genom dokumentationsväggar, inne och ute, får barnen möjlighet att återbesöka, samtala och reflektera över sitt och andras utforskande och lärande Vi utgår från vår gemensamma grund kring pedagogisk dokumentation med reflektion och analys.
- Vi har en gemensam reflektionskultur där vi på reflektionstiden använder pedagogisk dokumentation utifrån våra underlag och utgår från observationer i barngrupp. Undervisningen och barnens lärande blir synligt och vi planerar för hur vi tar tillbaka den till barnen.
- Vägledande samspel hålls i och finns med på apt/pedagogiska konferenser.

PRIORITERADE MÅL/UTVECKLINGSSOMRÅDEN 2025-26

5

Resiliens - Hållbar utveckling/ Hållbar framtid/Demokratiska värden

Utifrån vårt SKA ser vi att området hållbar utveckling är något vi arbetar kontinuerligt med och behöver förtydliga. De demokratiska värdena är grundläggande i förskolan och i vårt arbetssätt. Vi vill utveckla, synliggöra hur vi arbetar och dela kunskap med varandra. Social hållbarhet kopplas till trygghetsarbetet och barnens förutsättningar för lärande och lek. Det gemensamma temat på alla tre förskolorna är "barns relationer" som vi utgår ifrån i projekt och familjeuppdrag. Vi behöver utveckla vår och barnens resiliens – förmågan att hantera förändringar och utmaningar - delaktighet, välmående och handlingskraft

Mål: Vi har fördjupat vårt arbete kring hållbar utveckling med fokus på lek och rörelse

Hur:

- Barnen erbjuds olika leksammanhang: Social fantasilek, riskfylld lek, regellek, konstruktion- och skapande lek, utforskande lek, sensomotorisk lek, fysisk lek
- Pedagogerna har ett medvetet lyssnande förhållningssätt i vardagen som fångar upp och möter barnens tankar, känslor och åsikter samt sätter dem i relation till andra barn och vuxna i sin omgivning.
- Vi håller i kring litteraturen "språkrika utemiljöer i förskolan" och delar erfarenheter i våra lär- och tvärgrupper för att utveckla pedagogers förhållningssätt kring leken. Vad blir pedagogens roll? Vad erbjuder vi för material? Lekmiljö?
- Alla använder "barnens värdeord", utifrån våra valda värdeord och läroplanens mål. Dessa används i arbetet som planeras utifrån ålder för att stärka den sociala gemenskapen på avdelningen.
- Dela in barnen i mindre grupper för att de ska bli sitt bästa jag och ha möjlighet att i mindre sammanhang få erfarenhet av demokratiska värden.
- Skapa förutsättningar för rörelse både inne och ute.
- Barnen vistas utomhus varje dag som en viktig del av undervisningen, där barnen erbjuds lek och rörelse som är planerad.
- Barnen ska få möjlighet att utforska vår närmiljö och naturen.
- Vi använder återbruksmaterial och låter barnen delta i att källsortera.
- Vi vill ha en välkomnande miljö för barn och vårdnadshavare som är sinnlig, ljus och estetisk, där man har möjlighet att förundras över skillnader och variationer.
- Trygghetsarbetet fortlöper genom trygghetskartläggningar och trygghetsvandringar.

UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING, UTVECKLING/SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE

Vi har ett årshjul för det systematiska kvalitetsarbetet vilket är väl inarbetat och känt. Rektor går igenom det i början av läsåret och skriver sedan in i vårt pedagogiska år vad, hur, vem och när olika aktiviteter kring kvalitetsarbetet skall göras på reflektionstiden, pedagogisk konferens, studiedag, lärgrupp undervisning och i utvecklingsledargrupp. I våra dokument och ställningstagande finns underlag med frågeställningar för de olika processerna.

Pedagogisk dokumentation där alla våra processer sker regelbundet och tas med till reflektionstiden. Detta gör det lätt att gå tillbaka till de anteckningar som finns kring de olika delarna i processen för att se helheten. Avdelningarnas utvärderingar med tydliga frågeställningar att reflektera och analysera kring ger en bra bild av det arbete som pågår och en bild av barnens lärprocesser. Dokumentation läggs regelbundet i lärloggar i Unikum, synligt för vårdnadshavare.

Uppföljning av resultat och måluppfyllelse: avdelningarna skriver egenutvärderingar och de kompletteras med analys av:

- Dokumentationer i bild och text. *Där barnens lärande, tankar, reflektioner och hypoteser tas med.*
- Möten för vårdnadshavare (upplägg, kommentarer)
- Utvecklingssamtal/uppföljningssamtal
- Dagliga samtal med vårdnadshavare
- Intervjuer med barnen
- Projektarbete (reflektion och analys av processen)
- Brukarenkäter

Analys och bedömning av utvecklingsbehoven görs avdelningsvis under projektåret på reflektionstiden där vi har ett reflektionsunderlag som verktyg, sedan görs en egenutvärdering på varje avdelning utifrån utvärderingsunderlag kopplat till läroplanens-, de politiska och enhetens egna mål. Dessa sammanställs och analyseras för att synliggöra styrkor och utvecklingsområden. Här kommer även trygghetsplan, brukarenkät och medarbetarenkät med tillsammans med våra andra utvärderingsverktyg. En sammanställning, projektzoom, läggs ut till alla barn i lärloggen i Unikum.

Planering och genomförande görs utifrån vårt årshjul och vårt pedagogiska år, vi planerar in hur det systematiska arbetet skall genomföras, när, var, hur och av vem. Utifrån en analys av nuläget gör rektor tillsammans med utvecklingsledargruppen en planering utifrån utvärderingar, dokumentation från möten och grupper. Sedan förankras det på förskolorna. Att arbeta på detta sätt gör att det systematiska kvalitetsarbetet bildar en helhet där barns lärande synliggörs och undervisningens kvalitet blir synligt för barn, vårdnadshavare och ledning.

VÅRA LÄRMILJÖER

Vi vill ha en välkomnande miljö för barn och vårdnadshavare som är sinnlig, ljus och estetisk, där man har möjlighet att förändras över skillnader och variationer.

Förskolans uppdrag är att vara ett komplement till hemmet. Miljön ska vara utforskande och undersökande. Vi vill erbjuda barnen en mångfald av olika material, annat än de har hemma. I miljön ska barnen bli självständiga och vi strävar efter att de ska följa principen ”påbörja – genomföra – avsluta”.

Miljön ska vara full av upplevelser för att locka fram lusten och kreativiteten hos barnen och därför behöver vi skapa många olika mötesplatser för mindre och större grupper. Vi vill ordna varje mötesplats så att den är tydlig och inspirerande. Barnen ska bli nyfikna. Barnen har rätt till att vistas i en verksamhet som är tilltalande, meningsskapande och full med möjligheter tillsammans med sina kamrater. Respekten för barnen är grunden för vårt förhållningssätt och syn på utveckling och lärande. Barnen är *inte* utan *blir* beroende på sammanhanget, miljön, materialet, kamraterna och pedagogerna.

Miljön ska ge barnen möjlighet till att uttrycka sig på många olika sätt, genom lek, sång, musik, dans, rörelse, rytmik, drama, bild, tal- och skriftspråk, bygg och konstruktion och digitalitet.

Vi vill ha en undersökande och utforskande utemiljö där det ges utrymme för barnens egen fantasi och kreativitet. I vår utemiljö vill vi erbjuda tre mötesplatser - vatten, ateljé och bygg. Barnen ska också få möjlighet att utforska vår närmiljö och natur.

För att uppnå allt detta krävs en ständig pågående reflektion och dialog mellan kollegor. Miljö och material måste vara föränderligt i takt med barnens utforskande, upptäckande och lärande. Utgångspunkten är alltid den egna barngruppen. Den pedagogiska miljön ska vara utmanande och stegras/progresseras utifrån barnens kompetens och ålder. Vi har dokument som hjälper oss att hitta material och frågor som hjälper oss att tänka runt vår miljö.

Digitaliseringen av miljö och reflektion utvecklas utifrån ålder och barnens kompetens, vi pedagoger är ständigt med i undersökandet med hjälp av digitala verktyg tills barnen successivt kan använda sig av digitala verktyg på egen hand i miljön. Vi använder digitala verktyg i reflektionen med barnen där vi återvänder till de lärandesituationer de varit med om tillsammans, vilket skapar gemenskap och en demokratisk process där barnen med hjälp av bilder och film kan kommunicera med oss om sitt lärande.

PÅ AVDELNINGEN - FÖRPROJEKTERA

Frågor i början...

- Brainstorma om eventuella **ingångar, språk och miljöer** ni kan använda er av kopplat till platsen som ni väljer att "skapa en relation till".
- Vilka **miljöer iscensätter** vi? Hur syns språken i miljön? Vad behöver vi förändra? Se det pedagogiska miljödokumentet.
- Vilket **material** erbjuder vi som **ställer frågor** och inte ger färdiga svar?
- Vilka **utmaningar** kan vi erbjuda, vad är undersökningsbart?
- Vilka **produktiva frågor** är möjliga att ställa till barnen?
- Hur ger vi plats för leken?

Tänk på att förprojektera på er valda plats innan ni går dit med barnen!

Starta upp projektet direkt med barnen, gå iväg och besök platsen och se vad som händer...

Ha med era tankar om vilka erfarenheter ni vill ge barnen, gör dem uppmärksamma på det.

Utgå från de **produktiva frågorna**.

Frågor att fundera vidare kring...

Vad i det barnen tyckte var intressant, uttryckte, sa och tänkte är undersökningsbart utifrån naturvetenskapligt arbetssätt?

Vad kan vi gå vidare med?

Vilka utmaningar kan vi ge barnen?

Hur får vi in de hundra språken i projektet?

Hur delger barnen varandra sina erfarenheter, teorier och dokumentation?

